

Friziera profesijas standarts

1. Vispārīgie jautājumi

1. Profesijas nosaukums – frizieris.
2. Profesijas kods – 5141 02.

2. Nodarbinātības apraksts

1. Profesionālās kvalifikācijas līmenis – otrais profesionālās kvalifikācijas līmenis.

2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu kopsavilkums:
– frizieris ir kvalificēts darbinieks, kurš frizētavā vai skaistumkopšanas uzņēmumā apkalpo klientus – veido frizūras, lieto darba tehnoloģijas, izmanto daudzveidīgus instrumentus, profesionālo matu kosmētiku, ievēro epidemioloģiskās drošības prasības, veido pozitīvas attiecības ar klientu, spēj strādāt komandā.

Frizieris var būt pašnodarbināta persona, individuālais komersants, var strādāt frizētavā vai skaistumkopšanas salonā.

3. Profesionālās darbības veikšanai nepieciešamās profesionālās kompetences

1. Spēja organizēt un sakopt darba vidi atbilstoši veicamajam procesam, plānot tehnoloģiskā procesa darbu secību, nodrošinot klientu drošu apkalpošanu visu darba procesu laikā.

2. Spēja uzmanīgi sastādīt un lasīt matu krāsošanas, griezumu un frizūru veidošanas tehnoloģiskās kartes un shēmas, izprast instrukcijas un lietot iegūto informāciju darba procesā.

3. Spēja zīmēt matu krāsošanas, griezumu un frizūru veidošanas tehnoloģiskās shēmas, veikt darba procesus atbilstoši shēmām.

4. Spēja sazināties un sadarboties, veidot pozitīvu saskarsmi, elastīgi risināt problēmsituācijas.

5. Spēja radoši ieteikt klientam izveidotās frizūras transformēšanas iespējas un korekti konsultēt par izveidotās frizūras uzturēšanu un kopšanu.

6. Spēja atbilstoši novērtēt klienta matu un ādas veselības stāvokli un noteikt slimības pazīmes, atšķirt slimības veidus, pieņemt lēmumu par atbilstošu darba procesu un profesionālās matu kosmētikas lietošanu.

7. Spēja rūpīgi mazgāt, masēt galvu, izmantojot atbilstošus profesionālos matu kopšanas līdzekļus, un ieteikt matu kopšanas līdzekļus lietošanai mājas apstākļos.

8. Spēja radoši veidot daudzveidīgas frizūras dažādu garumu matiem, izvēloties un lietojot atbilstošus materiālus un darba tehnoloģijas, kā arī sekojot modes tendencēm.

9. Spēja radoši veidot dažādas ondulācijas un frizūras ar ondulāciju elementiem.

10. Spēja precīzi griezt un filēt matus, pamatojoties uz shēmām un izmantojot atbilstošas tehnoloģijas.

11. Spēja skūt galvu, skūt un griezt bārdu un ūsas, veidojot dažādas formas atbilstoši klienta sejas morfoloģiskajām īpatnībām un lietojot atbilstošas tehnoloģijas un profesionālo ādas kopšanas kosmētiku.

12. Spēja precīzi sagatavot un veikt matu ķīmiskās apstrādes procesus, ievērojot instrukcijas un lietojot atbilstošas tehnoloģijas.

13. Spēja radoši lietot dažādas sarežģītības izstrādājumus un rotājumus no grieztajiem matiem un to aizvietotājiem, kopt tos.

14. Spēja ievērot darba aizsardzības, elektrodrošības un ugunsdrošības noteikumus darba vidē, ja nepieciešams, atbilstoši reaģēt, kā arī sniegt pirmo palīdzību, izvēlēties un lietot drošus darba paņēmienus.

15. Spēja atbilstoši veicamajam darbam izvēlēties darba instrumentus, piederumus un aparatūru, darba apģērbu un individuālās aizsardzības līdzekļus.

16. Spēja precīzi izvēlēties un saskaņā ar instrukcijām lietot dezinfekcijas līdzekļus atbilstoši epidemioloģiskās drošības prasībām.

17. Spēja atbilstoši veicamajam darbam izvēlēties atbilstošu profesionālo matu kosmētiku un precīzi ievērot tās lietošanas instrukcijas.

18. Spēja ievērot vides aizsardzības prasības un veikt darba pienākumus, nekaitējot videi.

19. Spēja pilnveidot kvalifikāciju atbilstoši nozares attīstībai un darba tirgus pieprasījumam, regulāri un patstāvīgi iepazīstoties ar jaunākajiem materiāliem, instrumentiem, tehnoloģijām un darba paņēmieniem.

20. Spēja sazināties valsts valodā un vienā svešvalodā.

21. Spēja nodrošināt darba tiesisko attiecību normu ievērošanu.

4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes

1. Noteikt matu un ādas tipu, struktūru un veselības stāvokli, kā arī atpazīt matu un ādas bojājumus un slimības.

2. Pārbaudīt galvas ādas alergisko reakciju pirms ķīmiskajiem procesiem.

3. Izvēlēties, sagatavot un lietot dezinfekcijas līdzekļus, ievērojot to lietošanas instrukcijas.

4. Izvēlēties, tīrīt, dezinficēt un sterilizēt instrumentus un lietot instrumentus, piederumus un aparatūru darba procesā.

5. Izvēlēties atbilstošu profesionālo matu kosmētiku un ievērot tās lietošanas un glabāšanas noteikumus.

6. Veidot daudzveidīgas frizūras un frizūru elementus no dažāda garuma matiem, izmantot mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus, sekot modes tendencēm.

7. Aprēķināt un dozēt nepieciešamo matu kosmētikas daudzumu.

8. Sagatavot klientu apkalpošanas procesam un veikt nobeiguma darbus.

9. Mazgāt galvu un masēt galvas ādu, ieteikt matu kopšanas līdzekļus lietošanai mājās apstākļos.

10. Veidot matus ar fēnu: matu piesakņu veidošana frizūras formas izveidei, viļņu veidojums ar fēnu, frizūru veidošana ar fēnu un rokām.

11. Tīt matus uz ruļļiem atbilstoši shēmām.

12. Sakārtot matus frizūrā pēc ruļļu tīšanas.
13. Zīmēt frizūras, lasīt un sastādīt frizūru veidošanas tehnoloģiskās shēmas.
14. Lietot dažādus matu uzkasīšanas paņēmienus.
15. Gofrēt un taisnot matus.
16. Griez un filēt matus.
17. Izvēlēties un sagatavot krāsu, izmantojot krāsu paleti.
18. Veidot ondulācijas.
19. Veikt matu ķīmiskās apstrādes procesus – pigmentēt, krāsot, balināt, noņemt mākslīgo krāsu.
20. Izvēlēties un lietot ķīmiskos sastāvus ilgviļņu likšanai un matu ķīmiskajai taisnošanai.
21. Veikt matus reģenerējošus procesus.
22. Griez bārdu un ūsas, skūt galvu, bārdu un ūsas.
23. Lietot dekoratīvus elementus un izstrādājumus no dabīgiem un mākslīgiem matiem, kopt tos.
24. Pieaudzēt, piepīt un piešūt matus.
25. Ievērot darba aizsardzības, ugunsdrošības un elektrodrošības noteikumus.
26. Ievērot patērētāju tiesības.
27. Sniegt pirmo palīdzību.
28. Organizēt darba vidi, veikt epidemioloģiskās drošības pasākumus.
29. Ievērot personīgo higiēnu.
30. Ievērot vides aizsardzības normatīvo aktu prasības un saudzēt apkārtējo vidi.

31. Lietot individuālos aizsardzības līdzekļus.
32. Plānot un organizēt savu darbu.
33. Atrast, atlasīt un izmantot informāciju darba procesu nodrošināšanai.
34. Elastīgi risināt problēmsituācijas.
35. Strādāt patstāvīgi un komandā.
36. Pārvaldīt valsts valodu.
37. Lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā un vienā svešvalodā.
38. Pārvaldīt vienu svešvalodu profesionālās saziņas līmenī.
39. Ievērot darba tiesisko attiecību noteikumus.

5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas

1. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas priekšstata līmenī:
  - 1.1. komercdarbības pamati;
  - 1.2. patērētāju tiesības;
  - 1.3. lietvedības pamati;
  - 1.4. komersanta darba organizācija;
  - 1.5. grāmatvedības pamati.
2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas izpratnes līmenī:
  - 2.1. frizūru un tērpu attīstības vēsture;
  - 2.2. krāsu un stilu mācība;
  - 2.3. vizuālā tēla veidošanas paņēmieni;
  - 2.4. tēla veidošanas pamatojums;
  - 2.5. frizūru modelēšana;
  - 2.6. frizūru dizains un kompozīcija;
  - 2.7. arodslimības un to cēloņi;
  - 2.8. nelaimes gadījumu klasifikācija un to cēloņi;
  - 2.9. profesionālie termini valsts valodā un vienā svešvalodā.
3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas lietošanas līmenī:
  - 3.1. friziera darbu tehnoloģiskie procesi;

- 3.2. tehnoloģiskā procesa darbu secības plānošana;
- 3.3. tehnoloģiskās shēmas;
- 3.4. friziera darba instrumenti, aparatūra un piederumi;
- 3.5. profesionālās matu kosmētikas veidi;
- 3.6. profesionālās matu kosmētikas īpašības un lietošana;
- 3.7. profesionālie ādas kopšanas līdzekļi;
- 3.8. cilvēka mata un ādas anatomija un funkcijas;
- 3.9. ādas, matu un nagu slimības un to profilakse;
- 3.10. epidemioloģiskās drošības pasākumi;
- 3.11. dezinfekcijas līdzekļi un to lietošana;
- 3.12. galvas mazgāšanas un masāžas procesi;
- 3.13. matu uztīšana uz ruļļiem;
- 3.14. matu veidošana;
- 3.15. matu griešana;
- 3.16. matu griezumu shēmu kombinēšana;
- 3.17. matu ķīmiskās apstrādes procesi;
- 3.18. bārdas un ūsu apstrāde;
- 3.19. dekoratīvo matu izstrādājumu kopšana un lietošana;
- 3.20. matu pieaudzēšana, piepīšana un piešūšana;
- 3.21. cilvēka sejas morfoloģiskās īpatnības;
- 3.22. cilvēka galvas un sejas zīmēšana;
- 3.23. dekoratīvās kosmētikas lietošana;
- 3.24. pirmā palīdzība;
- 3.25. informācijas tehnoloģiju izmantošana;
- 3.26. rīcība ugunsgrēka gadījumā;
- 3.27. darba vides organizēšana;
- 3.28. klientu orientēta saskarsme;
- 3.29. valsts valoda;
- 3.30. viena svešvaloda profesionālās saziņas līmenī;
- 3.31. darba aizsardzība;
- 3.32. ugunsdrošības, elektrodrošības un civilās aizsardzības noteikumi;
- 3.33. darba tiesiskās attiecības;
- 3.34. vides aizsardzība.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Tehnoloģiskā procesa sagatavošanas darbu veikšana	1.1. sagatavot un uzturēt kārtībā darba vietu un vidi; 1.2. plānot tehnoloģiskā procesa darbu secību; 1.3. izvēlēties un sagatavot darba instrumentus un aparatūru; 1.4. dezinficēt un tīrīt instrumentus; 1.5. veikt klienta apkalpošanas sagatavošanas un nobeiguma darbus; 1.6. izvēlēties darba procesam atbilstošu matu kosmētiku; 1.7. izvēlēties un sagatavot materiālus darba procesam.
2. Matu profilaktiskā un ārstnieciskā kopšana	2.1. diagnosticēt matu tipu un struktūru; 2.2. atpazīt matu un ādas bojājumus un slimības; 2.3. atšķirt matu un ādas izmaiņas, kas ārstējamas medicīniski vai lietojot matu kosmētikas līdzekļus; 2.4. kopt matus, izmantojot atbilstošus matu profilaktiskās un ārstnieciskās kopšanas līdzekļus; 2.5. ieteikt matu kopšanas līdzekļus lietošanai mājās apstākļos; 2.6. mazgāt galvu, izmantojot atbilstošus matu kopšanas līdzekļus; 2.7. masēt galvas ādu.
3. Matu, ūsu, bārdas griešana, galvas, bārdas un ūsu skūšana	3.1. zīmēt un lasīt tehnoloģiskās shēmas; 3.2. griezt un filēt matus, veidojot bāzes vai modeļgriezumus; 3.3. griezt bārdu un ūsas; 3.4. skūt galvu, bārdu un ūsas.
4. Matu ķīmiskā apstrāde	4.1. lietot tehnoloģiskās kartes matu ķīmiskās apstrādes procesiem: krāsošanai, balināšanai, ķīmisko ilgviļņu likšanai, matu ķīmiskai taisnošanai, mākslīgās matu krāsas noņemšanai; 4.2. zīmēt ilgviļņu ruļļu tīšanas shēmas; 4.3. noteikt matu un ādas stāvokli pirms matu ķīmiskās apstrādes; 4.4. veikt matus reģenerējošus procesus pirms matu ķīmiskās apstrādes; 4.5. ieteikt klientam individuālo krāsu paleti;

	<p>4.6. pigmentēt matus pirms krāsošanas;</p> <p>4.7. sagatavot matu ķīmiskās apstrādes līdzekļus un lietot tos atbilstoši matu struktūrai un instrukcijai;</p> <p>4.8. tīt matus uz dažādas formas ilgviļņu ruļļiem, lietojot dažādas metodes un shēmas;</p> <p>4.9. veikt matu ķīmisko apstrādi, lietojot dažādas metodes un tehnoloģijas;</p> <p>4.10. kopt matus pēc matu ķīmiskās apstrādes;</p> <p>4.11. ieteikt matu kosmētiku klientam lietošanai mājas apstākļos pēc matu ķīmiskās apstrādes.</p>
<p>5. Frizūru veidošana un noformēšana</p>	<p>5.1. zīmēt un lasīt frizūru tehnoloģiskās shēmas;</p> <p>5.2. veidot daudzveidīgas frizūras no dažāda garuma matiem, ņemot vērā matu struktūru, ievērojot modes tendences;</p> <p>5.3. ieteikt klientam izveidotās frizūras transformēšanas iespējas;</p> <p>5.4. veidot mūsdienu frizūras, izmantojot vēstures frizūru elementus;</p> <p>5.5. veidot frizūras, izmantojot ondulācijas elementus;</p> <p>5.6. izvēlēties un lietot atbilstošus frizūras fiksācijas līdzekļus;</p> <p>5.7. noformēt frizūras, izmantojot mākslinieciskās izteiksmes līdzekļus (forma, krāsa, līnija, faktūra, aksesuāri);</p> <p>5.8. ieteikt klientam paņēmienus matu sakārtošanai mājas apstākļos;</p> <p>5.9. izmantot grieztu matu izstrādājumus un aksesuārus frizūrās;</p> <p>5.10. pieaudzēt, piepīt un piešūt matus;</p> <p>5.11. kopt izstrādājumus no dabīgajiem un mākslīgajiem matiem.</p>
<p>6. Darba aizsardzības prasību ievērošana</p>	<p>6.1. ievērot darba drošības normatīvo aktu prasības, veicot darba pienākumus;</p> <p>6.2. ievērot ugunsdrošības noteikumus;</p> <p>6.3. ievērot elektrodrošības noteikumus;</p> <p>6.4. sniegt pirmo palīdzību;</p> <p>6.5. orientēties darba likumdošanā;</p> <p>6.6. ievērot personīgo higiēnu, kopt personīgo estētisko tēlu;</p> <p>6.7. ievērot patērētāja tiesību aizsardzības likuma normas;</p> <p>6.8. ievērot vides aizsardzības prasības</p>

7. Kvalifikācijas pilnveidošana	7.1. iepazīties ar jaunākajiem materiāliem un instrumentiem; 7.2. iepazīties ar jaunākajām tehnoloģijām un darba metodēm; 7.3. pilnveidot profesionālās zināšanas un prasmes; 7.4. sadarboties ar kolēģiem.
---------------------------------	--

Friziera profesijas standarta darba grupa:

Diāna Laumane – salona „Velsa DL” īpašniece, Latvijas Amatniecības kameras frizieru meistare

Elita Strazde – Latvijas Amatniecības kameras frizieru meistare, salons „Ekselence IR”

Natālija Vinogradova – Rīgas Stila un modes profesionālās vidusskolas frizieru darbu tehnoloģijas skolotāja

Friziera profesijas standarta eksperti:

Līga Dreimane – Latvijas Frizieru asociācijas prezidente

Irina Jevsejeva – Latvijas Frizieru un kosmetologu asociācijas priekšsēdētāja.